

3. Kotler, F. and Keller, K.L. (2007), *Marketing menedzhment* [Marketing Management], Piter, Sankt Petersburg, Russia.
4. Krykavskiy, E.V. and Chornopyska, N.V. (2012), *Logistychni systemy* [Logistic Systems], vyd. Lvivskoji politehniky, Lviv, Ukraine.
5. Amosha, O.I., Fedorenko, V.G., Bilopolsky, N.G. and Turchenko, D.K. (2008), "Economic approaches to effective use of energy resources", *Zbirnyk naukovykh prac Ekonomika ta dergava*, vol. 1, pp. 4-7.
6. Vyshniakov, V.M. and Kajnara, D.O. (2014), "European cooperation as way to increase of competitiveness of the Ukrainian production", *Visnyk Zaporizkogo nacionalnogo universytetu: zb. nauk. prac. Ekonomichni nauky*, iss. 1(21), pp. 160-167.
7. Ziajlyk, M.F. and Vivchar, O.I. (2011), "Features of innovative marketing in Ukraine", *Visnyk Dnipropetrovskogo universytetu, seria: Ekonomika*, vol. 19, 10/1, iss. 5(2), pp. 185-190.
8. Moroz, O.V., Volovodiuk, S.S. and Grebeniok, I.V. (2013), "Estimation of competitiveness of the enterprise on the basis of functional approach of the theory of the effective competition", *Visnyk Dnipropetrovskogo universytetu, seria: Ekonomika*, vol. 21, Iss. 7(4), pp. 105-114.
9. Kuzmin, O.E. and Melnyk, O.G. (2003), *Teoretychni ta prykladni zasady menedgmentu* [Theoretical and Applied Bases of Management], IVC "Intelekt-Zahid", Lviv, Ukraine.
10. Porter, M. (1990), "The Competitive Advantage of Nations", Free Press, NewYork, USA.
11. Terent'yeva, N.V. (2014), "The research methodology of the competitive potential of the machine-building enterprise", *Visnyk Zaporizkogo nacionalnogo universytetu: zb. nauk. prac. Ekonomichni nauky*, Iss. 4(24), pp. 45-53.
12. Official page of Institute of Economic Researches and Political Consultations (2014) / "Economic results for Ukraine "Year of crisis and new opportunities", 2014", available at: www.ier.com.ua/ua/publications/regular_products/economic_results_of_year/?pid=4954 (access June 10, 2015).

УДК 338.49(477)

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ДИНАМІКИ ОКРЕМИХ СКЛАДОВИХ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Підлипна Р.П., к.е.н., доцент

*Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Україна, 88020, м. Ужгород, вул. Коритнянська, 4*

radmila2008@ukr.net

У статті розглядається соціальна інфраструктура, яка відображає суспільні процеси і явища, забезпечує створення нормальних умов життєдіяльності населення. Досліджено підходи до визначення сутності економічної категорії «соціальна інфраструктура», яка базується на чіткому термінологічному визначенні загального поняття «інфраструктура». У найзагальнішому вигляді соціальну інфраструктуру поділяють на соціально-побутову і соціально-культурну. Соціально-культурна інфраструктура охоплює охорону здоров'я, рекреаційне господарство, фізичну культурну і спорт, соціальне забезпечення, освіту, культуру і мистецтво і т.д. Зроблено акцент у нашому дослідженні на такі галузі соціальної інфраструктури, як освіта та охорона здоров'я. Освіта є однією із найвагоміших сфер соціальної інфраструктури, адже уособлює вкладення в людський капітал та потребує джерел фінансування. Охорона здоров'я також виступає важливою складовою соціальної інфраструктури та викликає особливий інтерес з позицій соціального страхування, адже у світовій практиці медичне страхування часто носить обов'язковий характер, а страхові кошти виступають потужним джерелом фінансування видатків на охорону здоров'я. Проаналізовано структуру та динаміку загальних витрат на освіту та охорону здоров'я в Україні у ВВП. Розраховано дані та побудовано графік, який відображає динаміку частки державних видатків на освіту у ВВП в Україні та в середньому у світі, та динаміку частки сукупних видатків на охорону здоров'я у ВВП в Україні та в середньому у світі. Систематизувавши дані показники, можна стверджувати, що бюджетне фінансування переважає у формуванні ресурсів соціальної інфраструктури, тому видатки соціального спрямування у зведеному бюджеті України зростають не лише номінально, а й реально.

Ключові слова: інфраструктура, соціальна інфраструктура, освіта, охорона здоров'я.

АНАЛИЗ СТРУКТУРЫ И ДИНАМИКИ ОТДЕЛЬНЫХ СОСТАВЛЯЮЩИХ СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ

Пидлыпная Р.П., к.э.н., доцент

*Ужгородский торгово-экономический институт КНТЕУ
Украина, 88020, г. Ужгород, ул. Коритнянская, 4*

В статье рассматривается социальная инфраструктура, которая отражает общественные процессы и явления, обеспечивает создание нормальных условий жизнедеятельности населения. Исследованы подходы к определению сущности экономической категории «социальная инфраструктура», основанной на четком терминологическом определении общего понятия «инфраструктура». В самом общем виде социальную инфраструктуру разделяют на социально-бытовую и социально-культурную. Социально-культурная инфраструктура охватывает здравоохранение, рекреационное хозяйство, физическую культуру и спорт, социальное обеспечение, образование, культуру и искусство и т.д. Сделан акцент в нашем исследовании на такие отрасли социальной инфраструктуры, как образование и здравоохранение. Образование является одной из наиболее значимых сфер социальной инфраструктуры, ведь олицетворяет вложения в человеческий капитал и требует источников финансирования. Здравоохранение также является важной составляющей социальной инфраструктуры и вызывает особый интерес с позиций социального страхования, ведь в мировой практике медицинское страхование часто имеет обязательный характер, а страховые средства выступают мощным источником финансирования расходов на здравоохранение. Проанализированы структура и динамика общих расходов на образование и здравоохранение в Украине в ВВП. Рассчитаны данные и построен график, отражающий динамику доли государственных расходов на образование в ВВП в Украине и в среднем в мире и динамику доли совокупных расходов на здравоохранение в ВВП в Украине и в среднем в мире. Систематизировав данные показатели, можно утверждать, что бюджетное финансирование преобладает в формировании ресурсов социальной инфраструктуры, поэтому расходы социального направления в сводном бюджете Украины растут не только номинально, но и реально.

Ключевые слова: инфраструктура, социальная инфраструктура, образование, здравоохранение.

ANALYSIS OF STRUCTURE AND DYNAMICS OF SELECTED COMPONENTS OF SOCIAL INFRASTRUCTURE

Pidlypna R., Ph.D. in Economics, associate professor

*Uzhgorod Trade and Economic Institute KNTEU
Ukraine, 88020, Uzhgorod, Korytnyanska str., 4*

Social infrastructure that reflects social processes and phenomena, ensures the creation of normal living conditions of the population has been outlined in the article. The approaches defining the essence of economic category of «social infrastructure», which is based on a clear terminological definition of the general notion «infrastructure» have been investigated. In the most general sense social infrastructures here can be divided into welfare and social and cultural parts. Social and cultural infrastructure covers health, recreational business, physical culture and sport, social security, education, culture and art, etc. In our research the emphasis has been put on such spheres of social infrastructure as education and health care. Education is one of the most important areas of social infrastructure, as it presupposes investment in human capital and needs the sources of funding. Health care also appears to be an important part of social infrastructure and is of particular interest from the standpoint of social insurance; in the world after all health insurance is often mandatory, and insurance costs appear powerful source of financing health expenditure. The structure and dynamics of total expenditure on education and health in the Ukraine in GDP have been analyzed. The data has been calculated and the graphs have been suggested reflecting the dynamics of the share of public expenditure on education in GDP in Ukraine and the world average and the dynamics of the share of total health expenditure in GDP in Ukraine and the world average. Having systematized these figures one could argue that budget funding dominates in shaping social infrastructure sources because the costs of social direction in the consolidated budget of Ukraine are growing not only nominally but also objectively.

Key words: infrastructure, social infrastructure, education, health.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Основним завданням соціального розвитку країни є забезпечення підвищення добробуту населення, а напрямами його вирішення можна визначити такі: нормалізація природного відтворення населення, зміцнення життєвого потенціалу населення, підвищення життєвого рівня населення, створення системи державних соціальних гарантій рівного доступу громадян до суспільних матеріальних і духовних благ, регулювання міграційних процесів, оптимізація системи розселення, прискорений розвиток соціальної інфраструктури.

Рушійною силою соціального розвитку є соціальна інфраструктура, яка відображає суспільні процеси і явища, забезпечує створення нормальних умов життєдіяльності населення. Трансформація економічної системи України актуалізувала курс інфраструктурних перетворень, у якому важливе місце займає соціальна інфраструктура.

Розвиток соціальної інфраструктури – це, насамперед, зміна її стану. Із метою уникнення соціальних негараздів слід забезпечувати сталий розвиток соціальної інфраструктури. Ця проблема потребує врахування рівня збалансованого функціонування всіх її складових.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У науковій економічній літературі проблеми соціальної інфраструктури розглядаються не вперше. Серед праць, які досліджують проблеми теорії, практики, механізмів забезпечення соціальної інфраструктури, необхідно виділити дослідження таких вчених, як Н. Волгін, В. Гордін, Н. Іванов [1], Б. Брунець [2], В. Куценко, Г. Осадча, Т. Семенова [3], В. Скуратівський, В. Жамін [4], О. Крюков, І. Григор'єва, Б. Гаврилишин [5], С. Щерба, М. Кшеужопольський, Д. Тілтон, Ж. Тощенко, Н. Ферніс, Г. Лопушняк та ін.

Зазначені науковці зробили значний внесок у вирішення питань, пов'язаних із дослідженням проблем соціальної інфраструктури з оцінюванням соціально-побутової та соціально-культурної частин.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

Метою статті є опрацювання наявних визначень термінів «інфраструктура», «соціальна інфраструктура» та проведення аналізу структури та динаміки окремих складових соціальної інфраструктури.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Визначення сутності економічної категорії «соціальна інфраструктура» базується на чіткому термінологічному визначенні загального поняття «інфраструктура». Уперше це поняття з'явилося в роботах Л. Маршала (1910). Термін інфраструктура латинського походження, утворений об'єднанням двох латинських слів: «*infra*» – *нижче, під* та «*structura*» – *будова, розташування* [1].

В економічній літературі згаданий термін з'явився у ХХ ст. та використовувався для позначення комплексу галузей, що обслуговують промислове та сільське господарство [2].

Під «інфраструктурою» слід розуміти сукупність взаємопов'язаних елементів, що виконують певні функції, мають обслуговуючий та забезпечувальний характер щодо функціонування об'єктів і суб'єктів даної системи. Незважаючи на різноманіття наукових досліджень з питань сутності «інфраструктура», слід зазначити, що відсутня єдина позиція щодо визначення цієї категорії.

Формування поняття сутності соціальної інфраструктури складалося в науці під впливом пошуку цілісного об'єкта соціального планування, вимог практики вирішення соціальних завдань. У зв'язку з цим існує багато визначень поняття «соціальна інфраструктура», які відображаються в наукових працях різних вчених. У статті зупинимось на декількох з них. Семенова Т. виділяє соціальну інфраструктуру як матеріальну базу, функцією якої є створення умов зайнятого населення у виробництві [3]. За В. А. Жамінім, «соціальна інфраструктура – стійка сукупність матеріально-речових елементів, що забезпечують загальні умови для раціональної організації основних видів діяльності людини – трудової, суспільно-політичної та інших, – розвиваються в інтересах робітничого класу, всіх трудящих соціалістичного суспільства» [4].

В «Економічній енциклопедії» за редакцією Б. Д. Гаврилишина подається таке визначення соціальної інфраструктури – «соціальна інфраструктура – комплекс об'єктів (підприємств, установ, організацій та споруд), які забезпечують умови функціонування суспільного

виробництва і життєдіяльності населення, формування фізично та інтелектуально розвинутого суспільно активного індивіда» [5].

У найзагальнішому вигляді соціальну інфраструктуру поділяють на соціально-побутову і соціально-культурну. Соціально-побутова інфраструктура охоплює житлово-комунальне господарство, побутове обслуговування населення, торгівлю і громадське харчування, пасажирський транспорт і зв'язок для обслуговування населення і т.д. Соціально-культурна інфраструктура охоплює охорону здоров'я, рекреаційне господарство, фізичну культурну і спорт, соціальне забезпечення, освіту, культуру і мистецтво і т.д.

Зрозуміло, що охопити всі зазначені сфери неможливо, тому в нашому дослідженні ми проаналізуємо такі галузі соціальної інфраструктури, як освіта та охорона здоров'я.

Освіта є однією із найвагоміших сфер соціальної інфраструктури, адже уособлює вкладення в людський капітал та потребує джерел фінансування. Загальні витрати на освіту щороку зростають. Так, на початок 2008 р. вони становили 3470,4 млн. грн., а на початок 2013 р. зросли до 111180,2 млн. грн. Хоча темпи росту загальних витрат на освіту коливались у межах від 131,64% у 2009 р. до 107,17% у 2012 р. та 113,92% у 2013 р., однак їх частка у ВВП все ж залишається досить вагомою та зросли за досліджуваній період з 7,42% у 2008 р. до 7,88% у 2013 р. (табл. 1).

Таблиця 1 – Динаміка загальних витрат на освіту в Україні та їх частки у ВВП у 2008-2013 рр.

Роки, станом на 01.01	Загальні витрати на освіту, млн. грн.	Темп росту, %	Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах, млн. грн.	Частка загальних витрат на освіту у ВВП, %
2008	53470,4	-	720731	7,42
2009	70386,1	131,64	948056	7,42
2010	77412,0	109,98	913345	8,48
2011	91070,8	117,64	1082569	8,41
2012	97596,4	107,17	1302079	7,50
2013	111180,2	113,92	1411238	7,88

Джерело: розраховано автором на основі даних [6, с. 6]

Основу фінансування видатків на освіту складають державні кошти, адже їх частка в сукупних витратах на освіту зросла з 75,4% на початок 2008 р. до 84,6% на початок 2013 р. Наступним вагомим джерелом забезпечення витрат на освіту виступають кошти домогосподарств, хоча їх питома вага скоротилась у сукупних витратах на освіту з 23,5% у 2008 р. до 14,7% у 2013 р. за рахунок зростання бюджетного фінансування. Найменша частка фінансування витрат на освіту припадає на приватні компанії – 1,1% у 2008 р. та ще менше у 2013 р. – 0,7% (рис. 1).

Рис. 1. Структура видатків на освіту в Україні за джерелами фінансування у 2008-2013 рр.

Джерело: розраховано та побудовано автором на основі даних [6, с. 6].

Отже, залежність освіти від бюджетного фінансування в Україні щороку зростає, що дещо відрізняється від світових тенденцій (рис. 2).

Рис. 2. Динаміка частки державних видатків на освіту у ВВП в Україні та в середньому у світі у 2004-2013 рр.
Джерело: розраховано та побудовано автором на основі даних [7, 8]

Як видно з рис. 2, частка державних видатків на освіту у ВВП в Україні протягом останнього десятиріччя зросла з 5,6% у 2004 р. до 6,67% у 2013 р., а за даними ЮНЕСКО із 228 досліджуваних країн світу середня частка державних видатків на освіту у ВВП зменшилася з 4,77% у 2004 р. до 4,17% у 2013 р.

Охорона здоров'я також виступає важливою складовою соціальної інфраструктури та викликає особливий інтерес з позицій соціального страхування, адже у світовій практиці медичне страхування часто має обов'язковий характер, а страхові кошти виступають потужним джерелом фінансування видатків на охорону здоров'я. В Україні медичне страхування перебуває на етапі становлення, а ідея обов'язкового медичного страхування все частіше озвучується керівництвом держави в умовах хронічного дефіциту бюджету та суттєвої затратності самої сфери, адже загальні витрати на охорону здоров'я за десять років зросли майже в шість разів з 18621,6 млн. грн. на початок 2004 р. до 108947,1 млн. грн. у 2013 р. Хоча темпи росту витрат на охорону здоров'я сповільнилися з 123,33% до 113,83%, однак їх частка у ВВП зросла з 6,96% до 7,72% (табл. 2) і залишається практично такою ж вагомою як і витрати на освіту (табл. 1).

Таблиця 2 – Динаміка загальних витрат на охорону здоров'я в Україні та їх частки у ВВП у 2008-2013 рр.

Роки, станом на 01.01	Загальні витрати на охорону здоров'я, млн. грн.	Темп росту, %	Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах, млн. грн.	Частка загальних витрат на охорону здоров'я у ВВП, %
2004	18621,6	-	267344	6,96
2005	22965,9	123,33	345113	6,65
2006	28390,4	123,62	441452	6,43
2007	34888,2	122,89	544153	6,41
2008	45936,0	131,67	720731	6,37
2009	63072,7	137,31	948056	6,65
2010	71410,8	113,22	913345	7,82
2011	84744,8	118,67	1082569	7,83
2012	95713,7	112,94	1302079	7,35
2013	108947,1	113,83	1411238	7,72

Джерело: розраховано та побудовано автором на основі даних [7, с. 8], [11, с. 7]

Фактично більше половини видатків на охорону здоров'я фінансується із бюджету (частка бюджетного фінансування скоротилась менше ніж на відсоток з 58% у 2004 р. до 57,2% у 2013 р.), решта – за рахунок коштів домогосподарств, приватних фірм і корпорацій та донорів (рис. 3).

Рис. 3. Структура видатків на охорону здоров'я в Україні за джерелами фінансування у 2004-2013 рр.
Джерело: розраховано та побудовано автором на основі даних [7, с. 8; 11, с. 8]

Роль охорони здоров'я в Україні є близькою до середньосвітових значень, про що свідчать дані про частку сукупних видатків на охорону здоров'я у ВВП в Україні та в середньому в країнах світу (рис. 4).

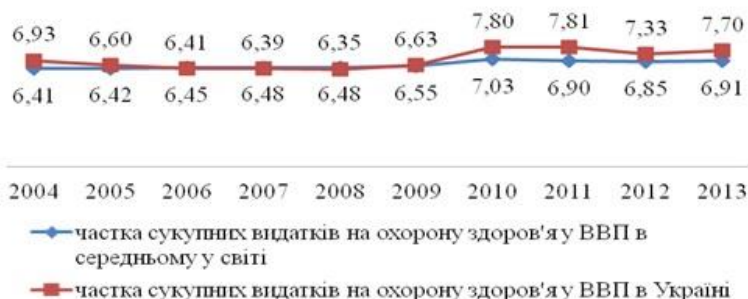

Рис. 4. Динаміка частки сукупних видатків на охорону здоров'я у ВВП в Україні та в середньому у країнах світу у 2004-2013 рр.
Джерело: розраховано та побудовано автором на основі даних [9, 10, 12]

Загалом можна стверджувати, що бюджетне фінансування переважає у формуванні ресурсів соціальної інфраструктури (рис. 1, 2), тому видатки соціального спрямування в зведеному бюджеті України зростають не лише номінально, а й реально (рис. 5).

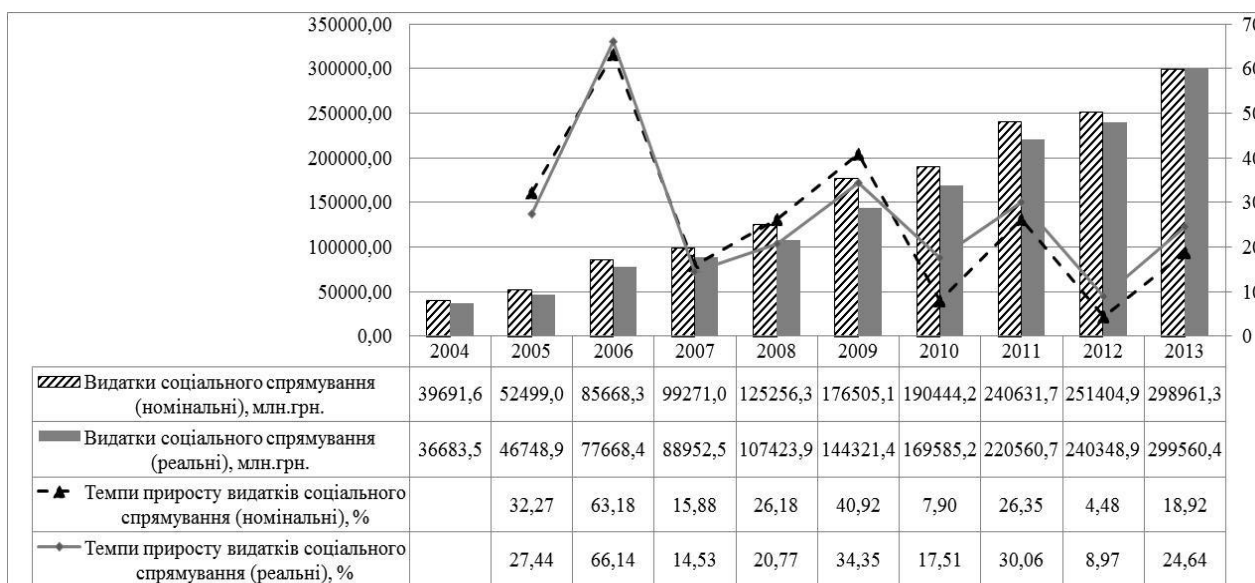

Рис. 5. Динаміка обсягів фінансування видатків зведеного бюджету України соціального спрямування та їх темпів приросту у 2004-2013 рр.
Джерело: розраховано та побудовано автором на основі даних [13, 14]

Загалом за період 2004-2013 рр. видатки соціального спрямування зведеного бюджету України збільшились з 39691,6 млн. грн. до 298961,3 млн. грн. Найсуттєвіші зростання темпів приросту видатків соціального спрямування спостерігалися на початок 2006р. на 63,18% у порівнянні з 2005 р. та на початок 2009 р. на 40,92% у порівнянні з 2008 р. Проведене автором корегування видатків соціального спрямування на індекси споживчих цін відповідних років підтвердило, що найвищі темпи приросту видатків соціального спрямування спостерігалися на початок 2006 р. та склали 66,14% у порівнянні із попереднім роком з урахуванням темпів інфляції.

ВИСНОВКИ

Протягом останніх десяти років в Україні зростає роль та значення соціальної сфери, що є доволі характерним явищем для соціально-орієнтованих економік. Фінансове забезпечення соціальної сфери нашої держави включає заходи підтримки розвитку культури, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення. Україна належить до кластера країн із високим рівнем людського розвитку переважно за рахунок високих показників освіти, адже середня тривалість навчання перевищує середньосвітовий показник майже у півтора разу, а очікувана тривалість навчання – у 1,24 разу, що, однак, не свідчить про якість освіти та підготовки фахівців загалом. Щодо показників тривалості життя, рівня доходів, безпеки, соціальної нерівності тощо Україна є ближчою до кластера країн із середнім рівнем людського розвитку. Тому питання ефективності вкладень у соціальну сферу як інвестицій у людський капітал актуалізуються.

Необхідність удосконалення системи соціального страхування пов'язана із перманентним недофінансуванням вкладень у людський капітал, недостатньою ефективністю діючої системи соціального захисту населення та як наслідок – зuboжіння населення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Іванов Н. В. Генезис економічної категорії «інфраструктура» та її роль у суспільному поділі праці / Н. В. Іванов // Ефективна економіка : електр. наук. фах. вид.. — 2010. — № 11. — Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua>.
2. Брунець Б. Р. Сутність означення поняття інфраструктура / Б. Р. Брунець // Науковий вісник НЛТУ України. — 2012. — Вип. 22.5. — С. 372—377.
3. Семенова Т. Инфраструктура и сфера услуг / Т. Семенова // Мировая экономика и международные отношения. — 1971. — № 3. — С. 114—117.
4. Жамин В. А. Инфраструктура при социализме / В. А. Жамин // Вопросы экономики. — 1977. — № 2. — С. 4—15.
5. Економічна енциклопедія : у 3 т. / [ред. рада : Гаврилишин Б. Д. (голова) та ін.]. — К. : Академія ; Тернопіль : Акад. нар. хоз-ва, 2000. — 2002. — Т. 1 : А(Абандон) – К (Концентрація виробництва) / редкол. т. : С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. — 2002. — 864 с.
6. Статистичні матеріали [Електронний ресурс] / офіц. сайт Державної служби статистики України. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Національні рахунки освіти України у 2012 році : стат. бюл. / Державна служба статистики України ; відпов. за випуск І. В. Калачова. — Київ, 2014. — 73 с.
8. UNESCO Institute for Statistics [E-resource] / United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. — Access mode : <http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx>.
9. World DataBank [E-resource] / The World Bank. — Access mode : <http://databank.worldbank.org/Data/>.
10. Національні рахунки охорони здоров'я (НРОЗ) України у 2012 році : стат. бюл. / Державна служба статистики України ; відпов. за випуск І. В. Калачова. — Київ, 2014. — 192 с.
11. Доход та витрати населення за 2009 рік за регіонами України : стат. зб. / Державна служба статистики України ; за ред. І. М. Нікітіної. — Київ, 2011. — 94 с.
12. Національні рахунки охорони здоров'я (НРОЗ) України у 2009 році : стат. бюл. / Державна служба статистики України ; відпов. за випуск І. В. Калачова. — Київ, 2011. — 130 с.
13. Статистичний щорічник України за 2007 рік / Держкомстат України ; за ред. О. Г. Осауленка. — К. : ТОВ «Август Трейд», 2008. — 572 с.

14. Статистичний щорічник України за 2012 рік / Держкомстат України ; за ред. О. Г. Осауленка. — К. : ТОВ «Август Трейд», 2013 — 552 с.

REFERENCES

1. Ivanov, N.V. (2010), "Genesis economic category "infrastructure" and its role in the social division of labor", *Efektivna ekonomika elektr. nauk. fakh. vyd.*, no. 11, available at: www.economy.nayka.com.ua (access August 15, 2012).
2. Brunets, B.R. (2012), "Essence of the definition of the concept of infrastructure", *Naukovyj Visnyk NLTU Ukrainy*, vol. 22.5, pp. 372-377.
3. Semenova, T. (1971), "Infrastructure and services", *Myrovaia ekonomyka y mezhdunarodnye otnosheniya*, no. 3, pp. 114-117.
4. Zhamyn, V.A. (1977), "Infrastructure under socialism", *Voprosy ekonomiky*, no. 2, pp. 14-15.
5. Havrylyshyn, B.D. (holova) et al. (2002), *Ekonomichna entsyklopediia* [Economic Encyclopedia], u 3t., T. 1: *A(Abandon) – K (Kontsentratsiia vyrobnytstva)*, Academy, Kyiv, Ukraine.
6. State Statistics Service of Ukraine (2014) / "Statistical materials", available at: www.ukrstat.gov.ua (access March 20, 2015).
7. Kalachova, I.V. (2014), *Natsionalni rakhunky osvity Ukrainy u 2012 rotsi, Statystychnyj biuleten* [Education of Ukraine National Accounts in 2012: stat. bul.], Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
8. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization / "UNESCO Institute for Statistics", available at: www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx (access March 4, 2015).
9. World DataBank, available at: <http://databank.worldbank.org/Data/> (access March 4, 2015).
10. Kalachova, I.V. (2014), *Natsionalni rakhunky okhorony zdorovia (NROZ) Ukrainy u 2012 rotsi, Statystychnyj biuleten* [National Health Accounts (NHA) Ukraine in 2012: stat. bul.], Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
11. Nikitina, I.M. (2011), *Dokhod ta vytraty naseleння za 2009 rik za rehionamy Ukrainy Statystychnyj zbirnyk* [Income and expenditure for the year 2009 for the regions of Ukraine: Stat. Coll], Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
12. Kalachova, I.V. (2011), *Natsionalni rakhunky okhorony zdorovia (NROZ) Ukrainy u 2009 rotsi: Statystychnyj biuleten* [National Health Accounts (NHA) Ukraine in 2009: stat. bul.], Derzhavna sluzhba statystyky, Kyiv, Ukraine.
13. Osaulenko, O.H. (2008), *Statystychnyj schorichnyk Ukrainy za 2007 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine 2007], TOV "Avhust Trejd", Kyiv, Ukraine.
14. Osaulenko, O.H. (2013), *Statystychnyj schorichnyk Ukrainy za 2012 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine 2012], TOV "Avhust Trejd", Kyiv, Ukraine.

УДК 33.027/028:338.26

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ВІРТУАЛЬНИХ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРІВ

Степаненко В.В., аспірант

*Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

stepanvlad@mail.ru

У статті розглянуто сутність та досліджено специфіку поняття функціонування віртуальних бізнес-інкубаторів. Проаналізовано їх функціональну дієздатність, формування та розвиток. Здійснено аналіз стану розвитку віртуальних бізнес-інкубаторів у сфері надання послуг суб'єктам малого підприємництва. Проаналізовано та наочно представлено процес проектування територіального віртуального бізнес-інкубатора, його можливий вплив на розвиток малого підприємництва в регіоні і в Україні. Визначено цілі і завдання формування та забезпечення бізнес-середовища з метою створення бізнес-інкубаторів, виявлено можливості їх створення. Обґрунтовано доцільність формування нової економіки шляхом створення і функціонування віртуальних бізнес-інкубаторів. Запропоновано заходи щодо створення і розвитку бізнес-інкубаторів. Визначено стратегічні цілі та перспективи розвитку віртуальних бізнес-інкубаторів, виокремлено специфіку їх функціонування.